

2025

EDUCATION
(Major)

Paper : EDU0500204

(Emerging Issues in Education)

Full Marks : 60

Time : 2½ hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions.

1. Answer the following questions : 1×8=8

তলত দিয়া প্রশ্নসমূহের উত্তর দিয়া :

(a) “The State shall not discriminate any citizen on grounds only of sex.” In which Article of the Indian Constitution it is mentioned?

“বাস্তুই কোনো নাগরিককে কেবল লিংগৰ ভিত্তিত
বৈষম্য কৰিব নোৱাৰিব।” ভাৰতীয় সংবিধানৰ কোনটো
অনুচ্ছেদত এই কথায়াৰ উল্লেখ আছে?

(b) What is the percentage of Scheduled Caste population in India, according to 2011 Census?

২০১১ চনৰ লোকপিয়ল অনুসৰি ভাৰতবৰ্ষৰ শতকৰা
কিমান সংখ্যক জনসাধাৰণ অনুসৃচিত জাতিৰ লোক ?

(2)

(c) Write the full form of UNICEF.

UNICEF-এর সম্পূর্ণ কপটো লিখা ।

(d) Write the full form of GATS.

GATS-এর সম্পূর্ণ কপটো লিখা ।

(e) What is the meaning of the Latin word 'Angere'?

লেটিন শব্দ 'Angere'-এর অর্থ কি ?

(f) In which year was the Forest (Conservation) Act of India enacted?

ভাৰতৰ বন (সুৰক্ষা) আইন কিমান চনত প্ৰণয়ন কৰা হৈছে ?

(g) From which language the English word 'Environment' has derived?

ইংৰাজী 'Environment' শব্দটো কোনটো ভাষাৰ পৰা উৎপন্ন হৈছে ?

(h) In which year was the National Open School established?

বাণীয় মুক্ত বিদ্যালয় কোন চনত স্থাপিত হৈছিল ?

(3)

2. Answer the following questions in brief (any six) :

$$2 \times 6 = 12$$

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ চমু উত্তৰ দিয়া (যি কোনো ছয়টা) :

(a) Mention two problems of Scheduled Tribes education.

অনুসূচিত জনজাতিৰ শিক্ষাৰ দুটা সমস্যা উল্লেখ কৰা ।

(b) Write two causes of rural-urban disparity in education.

শিক্ষাত গ্ৰাম-চহৰ বৈষম্যৰ দুটা কাৰণ লিখা ।

(c) What is globalization?

গোলকীকৰণ কি ?

(d) Why is the World Environment Day observed on 5th June?

৫ জুনত কিয় বিশ্ব পৰিবেশ দিবস উদ্যাপন কৰা হয় ?

(e) Mention two causes of examination anxiety.

পৰীক্ষা উদ্বিগ্নতাৰ দুটা কাৰণ উল্লেখ কৰা ।

(4)

(f) Mention two important issues related to educated unemployment.

শিক্ষিত নিবন্ধুরাব সৈতে জড়িত দুটা গুরুত্বপূর্ণ বিষয় উল্লেখ করা।

(g) Write two causes of population explosion.

জনসংখ্যা বিস্ফোরণের দুটা কারণ লিখা।

(h) Mention two impacts of sound pollution.

শব্দ প্রদূষণের দুটা প্রভাব উল্লেখ করা।

(i) What is alternative education?

বিকল্প শিক্ষা কি?

(j) Mention any two challenges related to MOOC.

MOOC-এ সৈতে জড়িত যি কোনো দুটা প্রত্যাহান উল্লেখ করা।

3. Write short notes on the following (any four) :
 $5 \times 4 = 20$

তলত দিয়াবোৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা (যি কোনো চাৰিটা) :

(a) Educational provision for backward children

অনগ্রসৰ শিশুৰ বাবে শিক্ষাব্যৱস্থা

26A/65

(Continued)

(5)

(b) Gender disparity in education

শিক্ষাত লিংগ বৈষম্য

(c) Impact of liberalization on education

শিক্ষাত উদারীকৰণৰ প্রভাৱ

(d) Education as investment

বিনিয়োগ স্বৰূপে শিক্ষা

(e) Remedies of examination anxiety

পৰীক্ষা উদ্বিগ্নতাৰ প্রতিকাৰসমূহ

(f) Causes of campus disturbance

বিদ্যায়তনিক উচ্ছ্বলতাৰ কাৰণসমূহ

(g) Global warming

গোলকীয় উষ্ণতা

(h) Issues related to multicultural education

বহুসাংস্কৃতিক শিক্ষাৰ লগত জড়িত বিষয়সমূহ

26A/65

(Turn Over)

(6)

4. Answer the following questions (any two) :

$$10 \times 2 = 20$$

তলত দিয়া প্রশ্নসমূহের উত্তর দিয়া (যি কোনো দুটা) :

(a) What is social inequality? What are the constitutional provisions for ensuring equality in education? Discuss. $2+8=10$

সামাজিক বৈষম্যতা কি? শিক্ষাত সমতা নিশ্চিতকরণের বাবে থকা সাংবিধানিক ব্যবস্থাসমূহ কি কি? আলোচনা করা।

(b) What is privatization of education? Discuss about the impact of privatization on education. $3+7=10$

শিক্ষার ব্যক্তিগতকরণ কি? শিক্ষার ওপরত ব্যক্তিগতকরণের প্রভাব সম্পর্কে আলোচনা করা।

(c) What is meant by youth unrest? Discuss its remedies. $3+7=10$

যুব উচ্ছ্বেলতার অর্থ কি? ইয়ার প্রতিকাবসমূহ আলোচনা করা।

(d) What is meant by population explosion? What are the consequences of population explosion? Discuss. $3+7=10$

জনসংখ্যা বিস্ফোরণের অর্থ কি? জনসংখ্যা বিস্ফোরণের পরিণামসমূহ কি কি? আলোচনা করা।

26A/65

(7)

(e) What is multicultural education? Discuss the need of multicultural education.

$$3+7=10$$

বহুসাংস্কৃতিক শিক্ষা কি? বহুসাংস্কৃতিক শিক্ষার প্রয়োজনীয়তা আলোচনা করা।

★ ★ ★

26A—17*/65

1 (Sem-5/FYUGP) EDU 42 MJ

(Continued)

2025

EDUCATION

(Major)

Paper : EDU0500404

Full Marks : 60

Time : 2½ hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions.

OPTION—A

(Introduction to Research Methodology)

1. Answer the following questions as directed :

$1 \times 8 = 8$

নির্দেশানুসরি তলত দিয়া প্রশ্নবোরৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Fundamental research is also known as _____ research.

(Fill in the blank)

বৌলিক গবেষণাক গবেষণা বুলিও কোৱা হয়।

(খালী ঠাই পূৰণ কৰা)

(b) Educational research is always theoretical and has no practical use.

(Write True or False)

শৈক্ষিক গবেষণা সদায় তাত্ত্বিক আৰু ইয়াৰ কোনো প্রায়োগিক ব্যৱহাৰ নাই।

(শুন্দ নে অশুন্দ লিখা)

(2)

(c) Research questions and objectives are the same.

(Write True or False)

গবেষণা প্রশ্ন আৰু উদ্দেশ্য একেই।

(শুন্দি নে অশুন্দি লিখা)

(d) What is variable?

চলক কি?

(e) A related literature review should include only recent studies.

(Write True or False)

সম্বন্ধিত সাহিত্যৰ পুনৰীক্ষণত কেবল শেহতীয়া অধ্যয়নহে অন্তর্ভুক্ত হ'ব লাগে।

(শুন্দি নে অশুন্দি লিখা)

(f) "There is no significant difference between the academic achievement of boys and girls." This is an example of _____ hypothesis.

(Fill in the blank)

“ল'বা আৰু ছোৱালীৰ শৈক্ষিক কৃতিত্বৰ মাজত কোনো বিশেষ পার্থক্য নাই।” এইটো _____ প্রকল্পৰ উদাহৰণ।

(খালী ঠাই পূৰণ কৰা)

(3)

(g) What is population in research?

গবেষণাত জনসমষ্টি মানে কি?

(h) The data collected directly from the sample is known as _____ data.

(Fill in the blank)

নমুনাৰ পৰা গোনপটীয়াকে সংগ্ৰহ কৰা তথ্যক
তথ্য বুলি জনা যায়।

(খালী ঠাই পূৰণ কৰা)

2. Answer any six of the following questions briefly : $2 \times 6 = 12$

তলৰ যি কোনো ছয়টা প্রশ্নৰ চমুকৈ উত্তৰ দিয়া :

(a) Define educational research.

শৈক্ষিক গবেষণাৰ সংজ্ঞা দিয়া।

(b) State two objectives of educational research.

শৈক্ষিক গবেষণাৰ দুটা উদ্দেশ্য উল্লেখ কৰা।

(c) What is meant by research objectives?

গবেষণাৰ উদ্দেশ্য বুলিলে কি বুজা?

(d) Write any two characteristics of a good hypothesis.

এটা ভাল প্রকল্পৰ যি কোনো দুটা বৈশিষ্ট্য লিখা ।

(e) Define review of related literature.

সম্পর্কিত সাহিত্যৰ পুনরীক্ষণৰ সংজ্ঞা দিয়া ।

(f) Mention any two purposes of review of related literature.

সম্পর্কিত সাহিত্যৰ পুনরীক্ষণৰ যি কোনো দুটা উদ্দেশ্য উল্লেখ কৰা ।

(g) What is meant by data analysis?

তথ্য বিশ্লেষণ বুলিলে কি বুজা ?

(h) What is interpretation of data?

তথ্য ব্যাখ্যাকৰণ মানে কি ?

(i) Mention any two advantages of interview schedule.

সাক্ষাৎকার সূচীৰ যি কোনো দুটা সুবিধা উল্লেখ কৰা ।

(j) What is the purpose of research report?

গবেষণা প্রতিবেদনৰ উদ্দেশ্য কি ?

3. Write short notes on any four of the following :

$$5 \times 4 = 20$$

তলৰ যি কোনো চাবিটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা :

(a) Nature of educational research

শিক্ষিক গবেষণাৰ প্ৰকৃতি

(b) Research proposal

গবেষণাৰ খচৰা

(c) Observation schedule as a research tool

গবেষণাৰ সঁজুলি স্বৰূপে পৰ্যবেক্ষণ সূচী

(d) Sources of review of related literature

সম্পর্কিত সাহিত্যৰ পুনরীক্ষণৰ উৎসবোৰ

(e) Concept of research design

গবেষণা অভিকল্পৰ ধাৰণা

(f) Fundamental research

মৌলিক গবেষণা

(g) Research questions

গবেষণা প্ৰশ্না

(h) Organization of the data

তথ্যৰ সংগঠন

4. Answer any two of the following questions :

10×2=20

তলব যি কোনো দুটা প্রশ্নের উত্তর লিখা :

(a) Define action research. Explain the differences between Applied research and Action research. $4+6=10$

ক্রিয়াত্মক গবেষণার সংজ্ঞা দিয়া। প্রায়োগিক গবেষণা আৰু ক্রিয়াত্মক গবেষণার মাজৰ পার্থক্য ব্যাখ্যা কৰা।

(b) What is meant by a research problem? Describe the steps involved in formulating a research problem. $2+8=10$

গবেষণা সমস্যা বুলিলে কি বুজা? এটা গবেষণা সমস্যা গঠনে লগত জড়িত স্তৰসমূহ বৰ্ণনা কৰা।

(c) Discuss the nature and importance of the review of related literature in educational research. $5+5=10$

শৈক্ষিক গবেষণাত সম্পর্কিত সাহিত্যের পুনবিক্ষণের প্রকৃতি আৰু গুৰুত্বের বিষয়ে আলোচনা কৰা।

(d) Define sample. Explain the different types of sampling techniques use in research. $2+8=10$

নমুনাৰ সংজ্ঞা দিয়া। গবেষণাত ব্যবহৃত বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ নমুনা কৌশল ব্যাখ্যা কৰা।

(e) Describe the structure of a research report.

গবেষণা প্রতিবেদন গাঁথনিৰ বিষয়ে বৰ্ণনা কৰা।

OPTION—B

(Teacher Education)

1. Answer the following questions as directed :

 $1\times 8=8$

নির্দেশানুসৰি তলত দিয়া প্রশ্নসমূহের উত্তর দিয়া :

(a) "Teachers are literally the architect of a nation's destiny." Who said this?

'শিক্ষকসকল হৈছে প্ৰকৃত অৰ্থত দেশৰ ভৱিষ্যৎ গড়েঁতা।' কথাবাৰ কোনে কৈছিল?

(b) In which year was the first secondary teacher training school established in India?

ভাৰতবৰ্ষত প্ৰথম মাধ্যমিক শিক্ষক প্ৰশিক্ষণ বিদ্যালয় কিমান চনত স্থাপন কৰা হৈছিল?

(c) Write one importance of pre-primary teacher education.

প্ৰাক-প্ৰাথমিক শিক্ষকৰ শিক্ষাত এটা গুৰুত্ব লিখা।

(d) Kothari Commission said, " _____ of nation is being shaped in her classrooms".

(Fill in the blank)

কোঠাৰী আয়োগে কৈছিল, "ভাৰতবৰ্ষ _____ ইয়াৰ শ্ৰেণীকোঠাসমূহত তৈয়াৰ কৰা হয়"।

(খালী ঠাই পূৰ কৰা)

(e) Write the full form of SSST.

SSST-এর সম্পূর্ণ কপটো লিখা।

(f) What is the full form of NUEPA?

NUEPA-এর সম্পূর্ণ কপটো কি?

(g) The teacher is a friend, _____ and guide of students.

(Fill in the blank)

শিক্ষক এজন ছাত্র-ছাত্রীর বন্ধু, _____ আৰু

(খালী ঠাই পূৰ কৰা)

(h) In which year was NCTE established?

NCTE কিমান চলত স্থাপন কৰা হৈছিল?

2. Answer any six questions briefly : $2 \times 6 = 12$

(a) What is meant by teacher education?

শিক্ষক-শিক্ষার অর্থ কি?

(b) What is monitorial system?

মনিটোরিয়েল প্ৰথা কি?

(c) Write two importances of secondary level teacher education.

মাধ্যমিক পৰ্যায়ৰ শিক্ষক-শিক্ষার দুটা গুৰুত্ব লিখা।

(d) Mention two roles of teachers at primary level.

প্ৰাথমিক পৰ্যায়ৰ শিক্ষকসকলৰ দুটা ভূমিকা উল্লেখ কৰা।

(e) State two objectives of the Kothari Commission regarding teacher education.

শিক্ষক-শিক্ষার ক্ষেত্ৰত কোঠাৰী আয়োগে আগবঢ়োৱা দুটা উদ্দেশ্য উল্লেখ কৰা।

(f) What is quality assurance in teacher education?

শিক্ষক-শিক্ষার গুণগত নিশ্চয়তা কি?

(g) Write two important qualities of a teacher.

এজন শিক্ষক-শিক্ষার দুটা গুৰুত্বপূৰ্ণ গুণ লিখা।

(h) What is pre-service teacher education?

প্ৰাক-কৰ্মকালীন শিক্ষক-শিক্ষা কি?

(10)

(i) Mention any two categories of Flanders interactive analysis.

ফ্লেন্ডার্চের আন্তঃক্রিয়া বিশ্লেষণ যি কোনো দুটা শ্রেণী উল্লেখ কৰা।

(ii) Write two important functions of SCERT.

SCERT ব দুটা গুরুত্বপূর্ণ কার্য লিখা।

3. Write short notes of any four of the following :

তলৰ যি কোনো চাবিটাৰ চমু টোকা লিখা : $5 \times 4 = 20$

(a) Scope of teacher education

শিক্ষকৰ শিক্ষাৰ পৰিসৰ

(b) Objectives of teacher education

শিক্ষকৰ শিক্ষাৰ উদ্দেশ্যসমূহ

(c) Preparation of teachers for higher level of education

উচ্চ পৰ্যায়ৰ শিক্ষাৰ বাবে শিক্ষকৰ প্রস্তুতি

(d) District Institute of Education and Training

জিলা শৈক্ষিক আৰু প্রশিক্ষণ প্রতিষ্ঠান

(e) Functions of NCTE

NCTEৰ কাৰ্যসমূহ

(11)

(f) Micro-teaching

অণুশিক্ষণ

(g) Teacher as a facilitator

সুচলকাৰী হিচাপে শিক্ষকৰ ভূমিকা

(h) Professional ethics of teacher

শিক্ষকৰ বৃত্তিগত নীতিসমূহ

4. Write any two of the following questions :

$10 \times 2 = 20$

তলৰ যি কোনো দুটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ লিখা :

(a) Discuss about the development of teacher education in India.

ভাৰতবৰ্ষত শিক্ষকৰ শিক্ষাৰ বিকাশ সম্পর্কে আলোচনা কৰা।

(b) What are the functions of the National Council of Educational Research and Training? Discuss.

বাণীয় শিক্ষা গৰেষণা আৰু প্ৰশিক্ষণ পৰিষদৰ কাৰ্যালীনি কি ? আলোচনা কৰা।

(c) What is meant by in-service teacher education? What is the importance of in-service teacher education? Discuss.

$2+8=10$

কাৰ্য্যকালীন শিক্ষকৰ শিক্ষাৰ অৰ্থ কি ? কাৰ্য্যকালীন শিক্ষকৰ শিক্ষাৰ প্ৰয়োজনীয়তা কি ? আলোচনা কৰা।

(Turn Over)

26A/67

(Continued)

26A/67

(12)

(d) What are the major problems of teacher education in India? Discuss about their solutions.

5+5=10

ভারতবর্ষত শিক্ষকব শিক্ষাব প্রধান সমস্যাসমূহ কি ? ইয়াৰ
সমাধানৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা ।

(e) Discuss about the role expectations of teachers in twenty first century.

একবিংশ শতিকাত শিক্ষকব ভূমিকাসমূহৰ প্রত্যাশাৰ
বিষয়ে আলোচনা কৰা ।

★ ★ ★

2025

EDUCATION

(Major)

Paper : EDU0500304

(Environmental Education)

Full Marks : 60

Time : 2½ hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions.

1. Answer the following questions :

$1 \times 8 = 8$

তলত দিয়া প্রশ্নসমূহের উত্তর দিয়া :

(a) From which language does the word 'environment' originate?

'Environment' শব্দটোর উৎপত্তি কোন ভাষার পৰা আহিছে ?

(b) What is the full form of NAAEE?

NAAEEর সম্পূর্ণ কৃপটো কি ?

(2)

(c) Which Indian campaign is related to environmental cleanliness?

কোনটো ভারতীয় অভিযান পরিবেশৰ পৰিষ্কাৰ-পৰিচ্ছন্নতাৰ সৈতে জড়িত?

(d) Mention any one source of air pollution.

বায়ু প্ৰদূষণৰ যি কোনো এটা উৎস উল্লেখ কৰা।

(e) In which year was the Narmada Bachao Andolan started?

কোন চনত নৰ্মদা বচাও আন্দোলনৰ আৰম্ভণি হৈছিল?

(f) When was the World Commission on Environment and Development established by the United Nations?

কোন চনত বাট্টসংঘই পৰিবেশ আৰু উন্নয়নৰ ওপৰত বিশ্ব আয়োগ গঠন কৰিছিল?

(g) Who is the father of environmental ethics?

পৰিবেশ নীতিবিদ্যাৰ পিতৃ বুলি কাক আখ্যা দিয়া হয়?

(h) Write any one aim of sustainable development.

বহনক্ষম উন্নয়নৰ যি কোনো এটা লক্ষ্য লিখা।

(3)

2. Answer any six from the following questions :

$$2 \times 6 = 12$$

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ পৰা যি কোনো ছয়টাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Write any two characteristics of environment.

পৰিবেশৰ যি কোনো দুটা বৈশিষ্ট্য লিখা।

(b) What is ecosystem?

পৰিহিতিতন্ত্ৰ কি?

(c) Write any two objectives of environmental education.

পৰিবেশ শিক্ষাৰ যি কোনো দুটা উদ্দেশ্য লিখা।

(d) What is environmental education?

পৰিবেশ শিক্ষা কি?

(e) What is the meaning of environmental hazards?

পৰিবেশ দুর্যোগৰ অর্থ কি?

(f) Write any two causes of radioactive pollution.

তেজস্ক্রিয় প্ৰদূষণৰ যি কোনো দুটা কাৰণ লিখা।

(4)

(g) Write any two characteristics of conservation.

সংরক্ষণ যি কোনো দুটা বৈশিষ্ট্য লিখা ।

(h) What is environmental ethics?

পরিবেশীয় নীতিবিদ্যা কি ?

(i) Write any two key features of sustainable development goals.

বহনক্ষম উন্নয়ন লক্ষ্য যি কোনো দুটা মূল বৈশিষ্ট্য লিখা ।

(j) Write any two harmful consequences of water pollution.

জলপ্রদূষণ যি কোনো দুটা ক্ষতিকারক প্রভাব লিখা ।

3. Answer any four from the following questions : $5 \times 4 = 20$

তলত দিয়া প্রশ্নসমূহ পৰা যি কোনো চারিটাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) What are the components of environment? Explain.

পরিবেশ উপাদানসমূহ কি কি ? বর্ণনা কৰা ।

(b) Write about the importance of environmental education.

পরিবেশ শিক্ষাৰ গুৰুত্ব লিখা ।

26A/66

(Continued)

(5)

(c) Discuss the role of NGOs in environmental education.

পৰিবেশ শিক্ষাত বেচৰকাৰী প্রতিষ্ঠানৰ ভূমিকা আলোচনা কৰা ।

(d) Write any five causes of environmental degradation.

পৰিবেশ অৱস্থায় যি কোনো পাঁচটা কাৰণ লিখা ।

(e) Write about the types of environmental pollution.

পৰিবেশ প্ৰদূষণৰ প্ৰকাৰসমূহৰ বিষয়ে লিখা ।

(f) Write about the needs of environmental conservation.

পৰিবেশ সংৰক্ষণৰ প্ৰয়োজনীয়তাৰ বিষয়ে লিখা ।

(g) Write about the impact of the Chipko Movement on environment conservation.

পৰিবেশ সংৰক্ষণৰ ক্ষেত্ৰত চিপকো আন্দোলনৰ প্ৰভাৱৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা ।

(h) Discuss about the importance of environmental education for sustainable development.

বহনক্ষম উন্নয়নৰ বাবে পৰিবেশ শিক্ষাৰ গুৰুত্ব আলোচনা কৰা ।

26A/66

(Turn Over)

(6)

4. Answer any two from the following
questions : $10 \times 2 = 20$

তলত দিয়া প্রশ্নসমূহের পৰা যি কোনো দুটাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Differentiate between biotic and abiotic components of the environment. Describe their interrelationship in ecosystem functioning. $5+5=10$

পৰিৱেশৰ জৈৱিক আৰু অজৈৱিক উপাদানৰ মাজত পাৰ্থক্য কৰা। পৰিস্থিতিতন্ত্ৰৰ কাৰ্যকলাপত ইহঁতৰ আন্তঃসম্পর্ক বৰ্ণনা কৰা।

(b) Describe the role of educational institution in promoting environmental awareness.

পৰিৱেশ সজাগতা বৃদ্ধিৰ ক্ষেত্ৰত শিক্ষানুষ্ঠানৰ ভূমিকা বৰ্ণনা কৰা।

3.

(c) What is environmental degradation? Suggest some measures to prevent environmental degradation. $2+8=10$

পৰিৱেশৰ অৱক্ষয় কি? পৰিৱেশৰ অৱক্ষয় ৰোধ কৰিবলৈ কিছুমান পৰামৰ্শ আগবঢ়োৱা।

(d) Discuss about the categories of conservation.

সংৰক্ষণৰ শ্ৰেণীসমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

26A

26A/66

(7)

(e) Discuss about the causes of decline of environmental values among people.

মানুহৰ মাজত পৰিৱেশ মূল্যবোধৰ অৱনতি ঘটাৰ কাৰণবোৰ আলোচনা কৰা।

★ ★ ★

26A—17*/66

1 (Sem-5/FYUGP) EDU 43 MJ

(Continued)

Total number of printed pages-36

3 (Sem-5/CBCS) EDU RE 1/2/3/4

2025

EDUCATION

(Regular Elective)

Answer the Questions from any one Option.

OPTION-A

(*Continuing Education*)

Paper : EDU-RE-5016

OPTION-B

(*Developmental Psychology*)

Paper : EDU-RE-5026

OPTION-C

(*Human Rights Education*)

Paper : EDU-RE-5036

OPTION-D

(*Teacher Education in India*)

Paper : EDU-RE-5046

Full Marks : 80

Time : Three hours

*The figures in the margin indicate
full marks for the questions.*

Answer either in English or in Assamese.

OPTION-A

(Continuing Education)

Paper : EDU-RE-5016

1. Answer **any ten** from the following questions : $1 \times 10 = 10$

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ পৰা যিকোনো দহটাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) What is Saakshar Bharat Mission ?
সাক্ষৰ ভাৰত মিছন কি?

(b) Who gave importance on 'each one teach one' strategy ?
'প্ৰতিজন লোকে একোজনক শিক্ষা দিয়া'ৰ ওপৰত কোনে
গুৰুত্ব আৰোপ কৰিছিল ?

(c) Which method of teaching is recognised as 'World Method' by UNESCO ?
UNESCOয়ে কোনটো শিক্ষণ পদ্ধতিক 'বিশ্ব পদ্ধতি'
হিচাপে স্বীকৃতি দিছে?

(d) Who was the Prime Minister of India at the time of commencement of Saakshar Bharat Mission ?
সাক্ষৰ ভাৰত মিছন আৰম্ভ হোৱাৰ সময়ছোৱাত ভাৰতৰ
প্ৰধানমন্ত্ৰী কোন আছিল ?

(e) Mention **one** objective of Jana Shikshan Nilayam.
জন শিক্ষণ নিলয়মৰ এটা উদ্দেশ্য উল্লেখ কৰা।

(f) What is adult education ?
প্ৰাপ্তবয়স্ক শিক্ষা কি ?

(g) In which year was National Literacy Mission formed ?
ৰাষ্ট্ৰীয় সাক্ষৰতা মিছন কোন চনত গঠন কৰা হৈছিল ?

(h) In which year was Gram Shikshan Mohim Programme formed ?
গ্রাম শিক্ষণ মহিম আঁচনি কোন চনত গঠন কৰা হৈছিল ?

(i) Mention **any one** agency of open education.
মুক্ত শিক্ষাৰ যিকোনো এটা অভিকৰণ উল্লেখ কৰা।

(j) When was the Krishna Kanta Handique State Open University established ?
কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৰাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়খন কেতিয়া
প্ৰতিষ্ঠা কৰা হৈছিল ?

(k) Mention **one** objective of open education.
মুক্ত শিক্ষাৰ এটা উদ্দেশ্য উল্লেখ কৰা।

(l) What is open education ?
মুক্ত শিক্ষা কি ?

(m) Who had evolved the 'project method' ?
'প্ৰকল্প পদ্ধতি' কোনে উলিয়াইছিল ?

(n) Mention one importance of television in continuing education.
অবিষ্ট শিক্ষাত দুর্দর্শনৰ এটা গুৰুত্ব উল্লেখ কৰা।

(o) What is mass media ?
গণমাধ্যম কি ?

(p) Mention one major objective of continuing education.
অবিষ্ট শিক্ষাৰ এটা প্ৰধান উদ্দেশ্য উল্লেখ কৰা।

(q) What is extension education ?
সম্প্ৰসাৰণ শিক্ষা কি ?

(r) Mention one characteristic of continuing education.
অবিষ্ট শিক্ষাৰ এটা বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰা।

2. Answer **any five** from the following questions : $2 \times 5 = 10$

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ পৰা যিকোনো পাঁচটাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Write any two objectives of Saakshar Bharat Mission.
সাক্ষৰ ভাৰত মিছনৰ যিকোনো দুটা উদ্দেশ্য লিখা।

(b) Write any two ways to implement post-literacy programme.
উত্তৰ-সাক্ষৰতা কাৰ্যসূচী প্ৰয়োগ কৰাৰ যিকোনো দুটা উপায় লিখা।

(c) Write any two important problems of adult education.
প্ৰাপ্তবয়স্ক শিক্ষাৰ যিকোনো দুটা গুৰুত্বপূৰ্ণ সমস্যা লিখা।

(d) Write any two characteristics of open school.
মুক্ত বিদ্যালয়ৰ যিকোনো দুটা বৈশিষ্ট্য লিখা।

(e) What is social education ?
সামাজিক শিক্ষা কি ?

(f) Write any two characteristics of open education.
মুক্ত শিক্ষাৰ যিকোনো দুটা বৈশিষ্ট্য লিখা।

(g) Write any two methods of continuing education.
অবিষ্ট শিক্ষাৰ যিকোনো দুটা পদ্ধতি লিখা।

(h) Write two important functions of mass media.
গণমাধ্যমৰ দুটা গুৰুত্বপূৰ্ণ কাৰ্য লিখা।

(i) Write any two natures of fundamental education.
মৌলিক শিক্ষাৰ যিকোনো দুটা প্ৰকৃতি লিখা।

(j) Write two significances of continuing education.
অবিষ্ট শিক্ষাৰ দুটা তাৎপৰ্য লিখা।

3. Answer **any four** from the following questions : $5 \times 4 = 20$

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ পৰা যিকোনো চাৰিটাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Write about the characteristics of National Literacy Mission.

ৰাষ্ট্ৰীয় সাক্ষৰতা মিছৰ বৈশিষ্ট্যসমূহৰ বিষয়ে লিখা।

(b) Write about the methods of teaching adults.

প্ৰাপ্তবয়স্ক শিক্ষণ পদ্ধতি সম্পর্কে লিখা।

(c) Write about the role of NIOS in the context of present society.

বৰ্তমান সমাজৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত NIOS-ৰ ভূমিকাৰ বিষয়ে লিখা।

(d) Write **five** advantages of open education.

মুক্ত শিক্ষাৰ পাঁচটা সুবিধা লিখা।

(e) Write about the problems of continuing education in India.

ভাৰতবৰ্ষত অবিৰত শিক্ষাৰ সমস্যাবোৰ বিষয়ে লিখা।

(f) Write about the importance of radio in continuing education.

অবিৰত শিক্ষাত ৰেডিওৰ গুৰুত্ব সম্পর্কে লিখা।

(g) Write about the scope of continuing education.

অবিৰত শিক্ষাৰ পৰিসৰৰ বিষয়ে লিখা।

(h) Write about the nature of social education.

সামাজিক শিক্ষাৰ প্ৰকৃতিৰ বিষয়ে লিখা।

4. Answer **any four** from the following questions : $10 \times 4 = 40$

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ পৰা যিকোনো চাৰিটাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) What is post-literacy programme ? Discuss about the objectives of post-literacy programme. $2+8=10$

উত্তৰ-সাক্ষৰতা কাৰ্যসূচী কি ? উত্তৰ-সাক্ষৰতা কাৰ্যসূচীৰ উদ্দেশ্যসমূহ আলোচনা কৰা।

(b) Discuss about the Total Literacy Campaign Programme.

পূৰ্ণ সাক্ষৰতা অভিযান আঁচনিৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

(c) What type of programme is planned for the adult education of rural women in Assam ? Discuss.

অসমত প্ৰাম্য অঞ্চলৰ প্ৰাপ্তবয়স্ক মহিলাসকলৰ বাবে কেনেধৰণৰ শিক্ষা আঁচনিৰ পৰিকল্পনা কৰা হৈছে ? আলোচনা কৰা।

(d) Discuss about the development of adult education in India.

ভাৰতবৰ্ষত প্ৰাপ্তবয়স্ক শিক্ষাৰ বিকাশৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

(e) What is open university? Write about the characteristics of open university.

$$2+8=10$$

মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয় কি? মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়ৰ বৈশিষ্ট্যসমূহৰ বিষয়ে লিখা।

(f) Write about the measures to solve the problems of continuing education.

অবিবত শিক্ষাৰ সমস্যাসমূহ সমাধানৰ উপায়বোৰৰ বিষয়ে লিখা।

(g) Discuss about the role of open university in continuing education.

অবিবত শিক্ষাত মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়ৰ ভূমিকাৰ বিষয়ে লিখা।

(h) What are the strategies and devices used in imparting continuing education? Discuss.

অবিবত শিক্ষা-প্রদান কাৰ্যত ব্যৱহৃত কৌশল আৰু আহিলাবোৰ কি কি? আলোচনা কৰা।

(i) Discuss about the functions of continuing education.

অবিবত শিক্ষাৰ কাৰ্যসমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

(j) Define continuing education. Discuss about the agencies of continuing education.

$$2+8=10$$

অবিবত শিক্ষাৰ সংজ্ঞা দিয়া। অবিবত শিক্ষাৰ অভিকৰণসমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

OPTION-B

(Developmental Psychology)

Paper : EDU-RE-5026

1. Answer **any ten** from the following as directed : $1 \times 10 = 10$

তলত দিয়াসমূহৰ পৰা নিৰ্দেশানুসৰি যিকোনো দহটাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Mention **one** characteristic of delinquency.

অপৰাধ প্ৰণতাৰ এটা বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰা।

(b) Mention **any one** negative influence of peers in social development of adolescents.

কিশোৰ-কিশোৰীৰ সামাজিক বিকাশত সমনীয়াৰ যিকোনো এটা নেতৃত্বাচক প্ৰভাৱ উল্লেখ কৰা।

(c) Mention **any one** technique of adjustment.

সমাযোজনৰ যিকোনো এটা কৌশল উল্লেখ কৰা।

(d) The time period of childhood is from _____ to _____.

(Fill in the blanks)

বাল্যকালৰ সময়ছোৱা হ'ল _____ পৰা _____ বছৰলৈ।

(খালী ঠাইবোৰ পূৰ কৰা)

(e) What is social maturity?

সামাজিক পরিপক্ততা মানে কি?

(f) During childhood, the speed of physical development is ____.

(Fill in the blank)

বাল্যকালত দৈহিক বিকাশৰ গতি ____ হয়।

(খালী ঠাই পূৰ কৰা)

(g) What are the main two types of childhood?

বাল্যকালৰ প্রধান ভাগ দুটা কি কি?

(h) Mention one major characteristic of intellectual development of adolescence period.

কৈশোৰকালৰ বৌদ্ধিক বিকাশৰ এটা গুৰুত্বপূৰ্ণ বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰা।

(i) Gang loyalty is one of the characteristics of adolescence.

(Write True or False)

দলানুগত্য ইঁল কৈশোৰকালৰ এক বৈশিষ্ট্য।

(শুন্দ নে অশুন্দ লিখা)

(j) From which language the word 'Adolescence' has come?

'Adolescence' শব্দটো কোন ভাষাৰ পৰা আহিছে?

(k) "Adolescence is a period of stress and strain." Who said the statement?

"কৈশোৰকাল ধূমুহা আৰু পীড়নৰ সময়।" কথাবাৰ কোনে কৈছিল?

(l) Mention one characteristic of child's emotional development.

শিশুৰ আৱেগিক বিকাশৰ এটা বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰা।

(m) Imitation is a method of child's motor development.

(Write True or False)

অনুকৰণ শিশুৰ সংঘালন ক্ষমতাৰ বিকাশৰ এক পদ্ধতি।

(শুন্দ নে অশুন্দ লিখা)

(n) What is the meaning of the term 'infans'?

'Infans' শব্দৰ অর্থ কি?

(o) Where was the first psychological laboratory established?

মনোবিজ্ঞানৰ পৰীক্ষাগাৰ পোনপথমে ক'ত স্থাপন কৰা হৈছিল?

(p) What is rating scale?

মান নির্ধারণ কাঠী কি?

(q) The pre-natal stage of development is divided into germinal stage, embryonic stage and _____ stage.

(Fill in the blank)

গর্ভকালীন অবস্থার বিকাশক ডিস্কোৰ পর্যায়, অণৰ
প্রাথমিক পর্যায় আৰু _____ পর্যায়ত বিভক্ত কৰা হৈছে।
(খালী ঠাই পূৰ্ব কৰা)

(r) Who is the father of Developmental Psychology?

বিকাশাত্মক মনোবিজ্ঞানৰ পিতৃ কোন?

2. Answer **any five** from the following
questions : $2 \times 5 = 10$

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ পৰা যিকোনো পাঁচটাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Write any two characteristics of emotional development of adolescence period.

কৈশোৰকালৰ আৱেগিক বিকাশৰ যিকোনো দুটা বৈশিষ্ট্য
লিখা।

(b) Write any two environmental factors which affect the social adjustment of adolescents.

কিশোৰ-কিশোৰীৰ সামাজিক সমায়োজনক প্ৰভাৱিত কৰা
যিকোনো দুটা পৰিৱেশীয় কাৰক উল্লেখ কৰা।

B03FO 0045

(c) What is hero worshipping?

বীৰপূজা মানে কি?

(d) Write two reasons for the need of studying adolescence behaviour.

কৈশোৰৰ আচৰণ অধ্যয়নৰ প্ৰয়োজনীয়তাৰ দুটা কাৰণ
লিখা।

(e) What is personality development?

ব্যক্তিত্ব বিকাশ বুলিলে কি বুজা?

(f) What do you mean by 'schooling age'?

'বিদ্যালয় কাল' বুলিলে কি বুজা?

(g) Write two aspects that affect language development of children.

শিশুৰ ভাষাৰ বিকাশক প্ৰভাৱিত কৰা দুটা দিশ উল্লেখ
কৰা।

(h) Write any two characteristics of infancy.

শৈশৱকালৰ যিকোনো দুটা বৈশিষ্ট্য লিখা।

(i) Write any two characteristics of pre-natal development.

জন্ম-পূৰ্ব বা গর্ভকালীন অবস্থাৰ বিকাশৰ যিকোনো দুটা
বৈশিষ্ট্য লিখা।

(j) Write any two strengths of observation method.

নিৰীক্ষণ পদ্ধতিৰ যিকোনো দুটা সৱলতা লিখা।

3. Answer **any four** from the following questions : $5 \times 4 = 20$

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ পৰা যিকোনো চাৰিটাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Write **any five** adjustment problems of adolescence.
কেশোৰকালৰ যিকোনো পাঁচটা সমাযোজনৰ সমস্যা লিখা।

(b) Write about **five causes of delinquency**.
অপৰাধ প্ৰণতাৰ পাঁচটা কাৰণ লিখা।

(c) Write **any five characteristics of adolescence period**.
কেশোৰকালৰ যিকোনো পাঁচটা বৈশিষ্ট্য লিখা।

(d) Write about the influence of family on personality development of childhood.
বাল্যকালৰ ব্যক্তিত্ব বিকাশত পৰিয়ালৰ প্ৰভাৱৰ বিষয়ে লিখা।

(e) Write about the emotional development of childhood.
বাল্যকালৰ আৱেগিক বিকাশৰ বিষয়ে লিখা।

(f) Write **any five conditions that affect parental attitude towards the infant**.
শিশুৰ প্ৰতি অভিভাৱকৰ মনোভাৱক প্ৰভাৱিত কৰা যিকোনো পাঁচটা চৰ্ত লিখা।

B03FO 0045

(g) Write about the experimental method.
পৰীক্ষণ পদ্ধতি সম্পর্কে লিখা।

(h) Write **any five** precautionary measures to be taken in pre-natal development.
গৰ্ভকালীন অৱস্থাত ল'বলগা যিকোনো পাঁচটা সারধানতা লিখা।

4. Answer **any four** from the following questions : $10 \times 4 = 40$

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ পৰা যিকোনো চাৰিটাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Why is adolescent period termed as a transitional period of life? Discuss.
কেশোৰকালক জীৱনৰ অৱস্থান্তৰ প্ৰাপ্তিকাল বুলি কৰিবোৱা হয়? আলোচনা কৰা।

(b) What is meant by adjustment? Write the measures to solve the problems of adjustment. $2+8=10$
সমাযোজন বুলিলে কি বুজা? সমাযোজনৰ সমস্যা সমাধানৰ উপায়বোৰ লিখা।

(c) Describe the role of family and peers in social development of adolescents. $5+5=10$
কিশোৰ-কিশোৰীৰ সামাজিক বিকাশত পৰিয়াল আৰু সমনীয়াৰ ভূমিকাৰ বিষয়ে বৰ্ণনা কৰা।

(d) Discuss about the educational implications of intellectual development during adolescence.

কৈশোরকালত বৌদ্ধিক বিকাশৰ শৈক্ষিক তাৎপর্যৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

(e) Discuss about the role of school in social development of childhood.

বাল্যকালৰ সামাজিক বিকাশত বিদ্যালয়ৰ ভূমিকা সম্পর্কে আলোচনা কৰা।

(f) Discuss about the physical changes of adolescence period.

কৈশোরকালৰ দৈহিক পরিবর্তনৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

(g) What are the characteristics of physical development of infants ? Discuss.

শিশুৰ শারীৰিক বিকাশৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ কি কি ? আলোচনা কৰা।

(h) What is motor development ? Discuss about the aspects that influence development of child's motor ability.

2+8=10

স্থগালনাত্মক বিকাশ কি ? শিশুৰ স্থগালন ক্ষমতাৰ বিকাশত প্রভাবিত কৰা দিশসমূহ আলোচনা কৰা।

B03F0 0045

(i) Discuss about the periods of pre-natal development.

জন্ম-পূৰ্বৰ বা গর্ভকালীন অবস্থাৰ বিকাশৰ সময়সূচীৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

(j) What is developmental psychology ? Discuss about the scope of developmental psychology. 2+8=10

বিকাশাত্মক মনোবিজ্ঞান কি ? বিকাশাত্মক মনোবিজ্ঞানৰ পৰিসৰ সম্পর্কে আলোচনা কৰা।

OPTION-C
(Human Rights Education)

Paper : EDU-RE-5036

1. Answer **any ten** from the following as directed : $1 \times 10 = 10$

তলত দিয়াসমূহৰ পৰা নিৰ্দেশানুসৰি যিকোনো দহটাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) All human rights of a person below the age of 18 years are known as

- human rights
- child rights
- special rights
- legal rights

(Choose the correct answer)

১৮ বছৰৰ তলৰ ব্যক্তিৰ সকলো মানৰ অধিকাৰক জন্ম
যায়

- মানৰ অধিকাৰ বুলি
- শিশু অধিকাৰ বুলি
- বিশেষ অধিকাৰ বুলি
- আইনী অধিকাৰ বুলি

(শুন্দি উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

B03FO 0045

(b) In which year was the Transgender Persons (Protection of Rights) Bill passed by the Lok Sabha ?

কোন চনত হিজড়া ব্যক্তি (অধিকাৰৰ সুৰক্ষা) বিধেয়কথন লোকসভাত গৃহীত হৈছিল ?

(c) Write the full form of ILO.

ILO-ৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপটো লিখা ।

(d) In which year was the Dowry Prohibition Act enforced in India ?

ভাৰতবৰ্ষত কোন চনত যৌতুক নিষিদ্ধ আইন বলৱৎ কৰা হৈছিল ?

(e) Write the full form of UNESCO.

UNESCO-ৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপটো লিখা ।

(f) "All human rights are universal, indivisible, interdependent and interrelated." Who gave this statement ?

"সকলো মানৰ অধিকাৰ সাৰ্বজনীন, অবিভাজ্য, আন্তঃনিৰ্ভৰশীল আৰু পৰম্পৰাৰ সম্পর্কযুক্ত।" এই বক্তব্য কোনে আগবঢ়াইছিল ?

(Choose the correct answer)

Contd.

21

BO3FO 0045

(a) Who adopted the Landmark document The Universal Declaration of Human Rights? ?

(iv) None of the above

(iii) WHO

(ii) UNICEF

(i) UNESCO

Rights?

The Universal Declaration of Human

Who adopted the Landmark document

(આજી ફોન કરો)

અનુભાવ નુહા અનુભાવ નુહા

(Fill in the blank)

(d) The Human Rights Day is observed on

અનુભાવ નુહા અનુભાવ નુહા

education.

Write any one objective of human rights

ગુજરાત દિલ્હી દિલ્હી દિલ્હી દિલ્હી દિલ્હી

Nations signed?

In which year was the Charter of United

અનુભાવ નુહા અનુભાવ નુહા

Rights?

Universal Declaration of Human

How many articles are there in the

of Action?

Which Conference accepted World Plan

of Action?

When was the Assam Human Rights

Commission formed?

અનુભાવ નુહા અનુભાવ નુહા

When is the current Chairman of the

National Commission for Women of

India?

When was the National Human Rights

Commission of India constituted?

અનુભાવ નુહા અનુભાવ નુહા

In which Article of the Constitution of

India, right to education is guaranteed?

અનુભાવ નુહા અનુભાવ નુહા

Mention any one educational right of

individual.

અનુભાવ નુહા અનુભાવ નુહા

20

BO3FO 0045

જીવન વિધાન અનુભાવ નુહા

જીવન વિધાન અનુભાવ નુહા

'মানব অধিকারৰ সাৰ্বজনীন ঘোষণা-পত্ৰ' এই বিখ্যাত
নথিখন কোনে গ্ৰহণ কৰিছিল?

- (i) UNESCO
- (ii) UNICEF
- (iii) WHO
- (iv) ওপৰৰ এটাৰ নহয়

(শুন্দি উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(r) Human rights are inherent.
(Write True or False)

মানব অধিকারৰ জন্মগত।

(শুন্দি নে অশুন্দি লিখা)

2. Write very short answers of **any five** from
the following questions : $2 \times 5 = 10$

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ পৰা যিকোনো পাঁচটাৰ অতি চমুকে উত্তৰ
লিখা :

(a) Write **any two** causes of violence against
children.
শিশুৰ বিকল্পে কৰা উৎপীড়নৰ যিকোনো দুটা কাৰণ
লিখা।

(b) Why are human rights important for
the elderly people?
বৃদ্ধসকলৰ বাবে মানব অধিকার কিয় গুৰুত্বপূৰ্ণ?

B03FO 0045

(c) Mention **any two** principles of the
United Nations.

বাস্তুসংঘৰ যিকোনো দুটা নীতি উল্লেখ কৰা।

(d) Write **any two** functions of UNESCO.
ইউনেস্কোৰ যিকোনো দুটা কাৰ্য লিখা।

(e) Mention **any two** goals of the National
Commission for Protection of Child
Rights.

শিশু অধিকাৰ সুৰক্ষাৰ বাবে বাস্তীয় আয়োগৰ যিকোনো
দুটা লক্ষ্য উল্লেখ কৰা।

(f) Write **any two** objectives of the Human
Rights Act, 1993.

১৯৯৩ চনৰ মানব অধিকাৰ আইনৰ যিকোনো দুটা
উদ্দেশ্য লিখা।

(g) Write the provision stated in the Article
26(1) of Universal Declaration of Human
Rights.

বাস্তুসংঘৰ মানব অধিকারৰ সাৰ্বজনীন ঘোষণা-পত্ৰৰ
২৬ (১) নং অনুচ্ছেদত উল্লেখ কৰা ব্যৱস্থাটো লিখা।

(h) Write about the right of equality of the
Constitution of India.

ভাৰতবৰ্ষৰ সংবিধানৰ সমতাৰ অধিকাৰৰ বিষয়ে লিখা।

(i) What is meant by human rights education ?
মানব অধিকার শিক্ষা বুলিলে কি বুজা ?

(j) Mention any two activities of teaching human rights.
মানব অধিকার শিক্ষণ যিকোনো দুটা কার্য উল্লেখ করা।

3. Write short notes on **any four** from the following : $5 \times 4 = 20$
তলত দিয়াসমূহৰ পৰা যিকোনো চারিটাৰ চমু টোকা লিখা :
 (a) Importance of human rights for refugees
শরণার্থীসকলৰ বাবে মানব অধিকারৰ গুৰুত্ব
 (b) Role of mass media in promoting human rights
মানব অধিকারৰ প্ৰসাৰৰ ক্ষেত্ৰত গণমাধ্যমৰ ভূমিকা
 (c) Human rights for minorities
সংখ্যালঘুসকলৰ বাবে মানব অধিকার
 (d) Role of Government in protection of human rights
মানব অধিকারৰ সুৰক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত চৰকাৰৰ ভূমিকা

B03FO 0045

(e) Role of the Supreme Court in protection of human rights
মানব অধিকারৰ সুৰক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত উচ্চতম ন্যায়ালয়ৰ ভূমিকা

(f) Preamble of Universal Declaration of Human Rights by the United Nations
বাস্তুসংঘৰ মানব অধিকারৰ সাৰ্বজনীন ঘোষণা-পত্ৰৰ প্ৰস্তাৱনা

(g) Nature of human rights
মানব অধিকারৰ প্ৰকৃতি

(h) Principles of Human Rights Education
মানব অধিকার শিক্ষাৰ নীতিবোৰ

4. Answer **any four** from the following questions : $10 \times 4 = 40$
তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ পৰা যিকোনো চারিটাৰ উত্তৰ দিয়া :
 (a) Describe about the composition and functions of the National Commission for protection of child rights.
শিশু অধিকার সুৰক্ষাৰ বাবে বাস্তীয় আয়োগৰ গঠন আৰু
কাৰ্যালয়ীৰ বিষয়ে বৰ্ণনা কৰা।

B03FO 0045

(b) Write a note on human rights related to differently abled people.
বিশেষভাবে সক্ষম ব্যক্তির লগত সম্পর্কিত মানুষ অধিকারের ওপরত এটা টোকা লিখা।

(c) Discuss about the different aspects explained in the Vienna Declaration about human rights education.
মানুষ অধিকার শিক্ষার বিষয়ে ভিয়েনা ঘোষণা-পত্রে ব্যাখ্যা করা বিভিন্ন দিশসমূহের বিষয়ে আলোচনা করা।

(d) Discuss about the role of Non-Governmental Organisations in protecting human rights in India.
ভারতবর্ষত মানুষ অধিকারের সুরক্ষার ক্ষেত্রে বেচেরকারী সংস্থাসমূহের ভূমিকা সম্পর্কে আলোচনা করা।

(e) Write about the significance of different rights stated in the United Nations Declaration of Human Rights in 1948.
১৯৪৮ চনে বাণিজ্যসংঘের মানুষ অধিকারের ঘোষণা-পত্রে উল্লেখ করা বিভিন্ন অধিকারবোর্ডের তাৎপর্যের বিষয়ে লিখা।

(f) Evaluate the role of the National Human Rights Commission in promoting and protecting the human rights in India.
ভারতবর্ষত মানুষ অধিকারের প্রসার আৰু সুৰক্ষার ক্ষেত্রে বাণিজ্য মানুষ অধিকার আয়োগের ভূমিকা মূল্যায়ন করা।

B03FO 0045

(g) Write an essay on the relationship between human rights and the Constitution of India.
মানুষ অধিকার আৰু ভাৰতবৰ্ষৰ সংবিধানৰ মাজৰ সম্পর্কৰ ওপৰত এখন বচনা লিখা।

(h) Describe the significance of human rights education in our country.
আমাৰ দেশত মানুষ অধিকার শিক্ষার তাৎপৰ্য বৰ্ণনা কৰা।

(i) How to impart human rights education at secondary and higher level of education ? Discuss.
মাধ্যমিক আৰু উচ্চ পৰ্যায়ৰ শিক্ষাত মানুষ অধিকার শিক্ষা কেনেকৈ প্ৰদান কৰিব পাৰি? আলোচনা কৰা।

(j) What is meant by human rights ? Explain the scope of human rights.
মানুষ অধিকার বুলিলে কি বুজা? মানুষ অধিকারৰ পৰিসৰ ব্যাখ্যা কৰা।

2+8=10

B03FO 0045

OPTION-D

(Teacher Education in India)

Paper : EDU-RE-5046

1. Answer **any ten** from the following as directed : $1 \times 10 = 10$

তলত দিয়াসমূহৰ পৰা নিৰ্দেশানুসৰি যিকোনো দহটাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) "Teachers are literally the arbiters of nation's destiny." Who said this ? "শিক্ষকসকল হৈছে প্ৰকৃত অৰ্থত দেশৰ ভৱিষ্যৎ গড়োতা।" এই কথাবাৰ কোনে কৈছিল ?

(b) Write one quality of a competent secondary school teacher. এজন দক্ষ মাধ্যমিক স্তৰৰ শিক্ষকৰ এটা গুণ উল্লেখ কৰা।

(c) Write one need of teacher education in 21st Century. একবিংশ শতকাত শিক্ষকৰ শিক্ষাৰ এটা প্ৰয়োজনীয়তা উল্লেখ কৰা।

(d) Mention any one specific objective of teacher education for vocational stream of higher secondary stage of education. উচ্চতৰ মাধ্যমিক শিক্ষা স্তৰৰ বৃত্তীয় শাখাৰ শিক্ষকৰ যিকোনো এটা বিশেষ উদ্দেশ্য উল্লেখ কৰা।

B03FO 0045

(e) Mention **one** objective of NUEPA.

NUEPA-ৰ এটা উদ্দেশ্য উল্লেখ কৰা।

(f) How many regional colleges of education are there in India ?

ভাৰতবৰ্ষত কিমানখন আঞ্চলিক শিক্ষণ মহাবিদ্যালয় আছে।

(g) SCERT, Assam was established in the year _____.

(Fill in the blank)

SCERT, অসম _____ চনত প্ৰতিষ্ঠা কৰা হৈছিল।

(খালী ঠাই পূৰ কৰা)

(h) Mention **any one** objective of teacher education for pre-primary education stage.

প্ৰাক-প্ৰাথমিক শিক্ষা স্তৰৰ শিক্ষকৰ শিক্ষাৰ যিকোনো এটা উদ্দেশ্য উল্লেখ কৰা।

(i) Write the full form of NUEPA.

NUEPA-ৰ সম্পূৰ্ণ আকাৰটো লিখা।

(j) Mention **one** limitation of SSST.

SSST-ৰ এটা সীমাবদ্ধতা উল্লেখ কৰা।

(k) Where is the main office of NCTE located?

NCTE-র মুখ্য কার্যালয় কত অবস্থিত?

(l) Mention any one recommendation of the Secondary Education Commission, 1952-53 on teacher education.

১৯৫২-৫৩ চনের মাধ্যমিক শিক্ষা আয়োগে শিক্ষকের শিক্ষার ওপরত আগবঢ়োরা যিকোনো এটা পরামর্শ লিখা।

(m) Write the full form of NCTE.

NCTE-র সম্পূর্ণ আকারটো লিখা।

(n) When was NCERT constituted?

NCERT কেন চনত গঠন কৰা হৈছিল?

(o) Write the full form of DIET.

DIET-র সম্পূর্ণ আকারটো লিখা।

(p) In which year was the first normal school in India established?

কেন চনত ভাবতবর্যত প্রথমখন নর্মাল স্কুল স্থাপন কৰা হৈছিল?

(q) Who started the first formal teacher training school in India?

ভাবতবর্যত প্রথম আনুষ্ঠানিক শিক্ষকের প্রশিক্ষণের বিদ্যালয় কোনে আবস্ত কৰিছিল?

B03FO 0045

(r) Teacher education = _____ + pedagogical theory + professional skills.

(Fill in the blank)

শিক্ষকের শিক্ষা = _____ + শিক্ষাদানশৈলীর তত্ত্ব + বৃত্তিগত কৌশল।

(খালী ঠাই পূর কৰা)

2. Answer briefly **any five** from the following questions : $2 \times 5 = 10$

তলো প্রশ্নসমূহের পৰা যিকোনো পাঁচটাৰ উত্তৰ চমুকে লিখা :

(a) Mention any two recommendations of the National Education Policy, 1986 regarding teacher education.

১৯৮৬ চনের বাস্তীয় শিক্ষা নীতিয়ে শিক্ষকের শিক্ষা সম্বন্ধে আগবঢ়োরা যিকোনো দুটা পরামর্শ লিখা।

(b) Mention any two functions of NCTE.

NCTE-র যিকোনো দুটা কার্য উল্লেখ কৰা।

(c) Mention any two objectives of NCERT.

NCERT-র যিকোনো দুটা উদ্দেশ্য লিখা।

(d) What is meant by skill-based teacher education?

কৌশলভিত্তিক শিক্ষকের শিক্ষা বুলিলে কি বুজায়?

(e) Write two functions of DIET.

DIET-ৰ দুটা কাৰ্য লিখা।

(f) Define micro-teaching.

অণুশিক্ষণৰ সংজ্ঞা দিয়া।

(g) Define in-service teacher education.

কৰ্মকালীন শিক্ষকৰ শিক্ষা মানে কি?

(h) Mention any two objectives of teacher education for primary stage.

প্রাথমিক স্তৰৰ শিক্ষকৰ শিক্ষাৰ যিকোনো দুটা উদ্দেশ্য লিখা।

(i) What do you mean by pre-service teacher education?

প্রাক-কৰ্মকালীন শিক্ষকৰ শিক্ষা মানে কি বুজায়?

(j) Mention any two objectives of teacher education for pre-primary stage.

প্রাক-প্রাথমিক স্তৰৰ শিক্ষকৰ শিক্ষাৰ যিকোনো দুটা উদ্দেশ্য উল্লেখ কৰা।

3. Answer **any four** from the following questions :

$5 \times 4 = 20$

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ পৰা যিকোনো চাৰিটাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Write briefly about the importance of in-service teacher education.

কৰ্মকালীন শিক্ষকৰ শিক্ষাৰ প্ৰযোজনীয়তাৰ বিষয়ে চমুকে লিখা।

(b) Write about the professional ethics of a teacher.

এজন শিক্ষকৰ পেশাগত নীতিসমূহৰ বিষয়ে লিখা।

(c) Write the main characteristics of the National Curriculum Framework for Teacher Education, 2009.

শিক্ষকৰ শিক্ষাৰ বাস্তীয় পাঠ্যক্ৰম কাঠামো, ২০০৯-ৰ প্ৰধান বৈশিষ্ট্যবোৰ লিখা।

(d) Bring out the differences between teacher education and teacher training.

শিক্ষকৰ শিক্ষা আৰু শিক্ষকৰ প্ৰশিক্ষণৰ মাজৰ পাৰ্থক্য দাঙি ধৰা।

(e) Mention any five characteristics of micro-teaching.

অণুশিক্ষণৰ যিকোনো পাঁচটা বৈশিষ্ট্য লিখা।

(f) Write the suggestions given by the Kothari Commission for the development of teacher education.

শিক্ষক শিক্ষার বিকাশের ক্ষেত্রে কোঠারী আয়োগে আগবঢ়োয়া পরামর্শসমূহ লিখা।

(g) Write the differences between pre-service and in-service teacher education.

প্রাক-কর্মকালীন আৰু কর্মকালীন শিক্ষক শিক্ষার মাজের পার্থক্য লিখা।

(h) Write any five characteristics of teacher education.

শিক্ষক শিক্ষার যিকোনো পাঁচটা বৈশিষ্ট্য লিখা।

4. Answer any four from the following questions : $10 \times 4 = 40$

তলো প্রশ্নসমূহের পৰা যিকোনো চারিটাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Discuss about the NCTE Regulations, 2014.

২০১৪ চনৰ NCTE-ৰ নীতিসমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

(b) Explain Flanders' interaction analysis.

ফ্লেন্ডারচৰ আন্তঃক্রিয়া বিশ্লেষণৰ ব্যাখ্যা কৰা।

B03FO 0045

(c) Explain the role of a teacher as a facilitator and counsellor. $5+5=10$

সহায়কাৰী আৰু পৰামৰ্শদাতা হিচাপে এজন শিক্ষকৰ ভূমিকাৰ বিষয়ে ব্যাখ্যা কৰা।

(d) Write about the advantages and disadvantages of micro-teaching.

$5+5=10$

অগুশিক্ষণৰ সুবিধা আৰু অসুবিধাসমূহৰ বিষয়ে লিখা।

(e) What is teacher education ? Discuss the scope of teacher education. $4+6=10$

শিক্ষক শিক্ষা কি ? শিক্ষক শিক্ষার পৰিসৰৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

(f) Discuss about the functions of regional college of education in India.

ভাৰতবৰ্ষৰ আঞ্চলিক শিক্ষণ মহাবিদ্যালয়সমূহৰ কাৰ্যৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

(g) Discuss about the functions of the State Council of Educational Research and Training.

ৰাজ্যিক শিক্ষা গৱেষণা আৰু প্রশিক্ষণ পৰিষদৰ কাৰ্যসমূহ আলোচনা কৰা।

B03FO 0045

(h) Describe about the teacher education at higher education level.

উচ্চ শিক্ষা স্তরে শিক্ষক শিক্ষার বিষয়ে বর্ণনা করা।

(i) Write about the problems of teacher education in India.

ভারতবর্ষত শিক্ষক শিক্ষাত থকা সমস্যাসমূহ বিষয়ে লিখা।

(j) Discuss about the development of teacher education in India.

ভারতবর্ষত শিক্ষক শিক্ষার বিকাশ সম্পর্কে আলোচনা করা।

Total number of printed pages-8

3 (Sem-5/CBCS) EDU RG 1

2025

EDUCATION

(Regular Generic)

Paper : EDU-RG-5016

(*Distance Education*)

Full Marks : 80

Time : Three hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions.

Answer either in English or in Assamese.

1. Answer the following as directed : **(any ten)**
 $1 \times 10 = 10$

তলত দিয়াবোৰ নিৰ্দেশ অনুসৰি উত্তৰ দিয়া : (যিকোনো দহটা)

(a) What is contact programme ?

সংযোগ কাৰ্যসূচী কি?

(b) Mention *any one* aid used for teacher training in distance education.

দূৰত্ব শিক্ষাত শিক্ষক প্রশিক্ষণত ব্যৱহাৰ হোৱা যিকোনো
এটা সঁজুলি উল্লেখ কৰা।

(c) What percentage of people live in urban areas according to 2011 Census ?
 ২০১১ চনৰ লোকপিয়ল অনুসৰি কিমান শতাংশ লোক চহৰ অঞ্চলত বাস কৰে ?

(d) Mention any one educational radio programme.
 শিক্ষামূলক 'বেডিও' অনুষ্ঠানৰ যিকোনো এটাৰ নাম উল্লেখ কৰা।

(e) Mention any one medium of student support services.
 শিক্ষার্থী সমৰ্থিত সেৱাৰ যিকোনো এটা মাধ্যম উল্লেখ কৰা।

(f) Is multimedia a part of ICT ?
 বহুমুখী মাধ্যম তথ্য, যোগাযোগ প্রযুক্তিৰ আৰু ভাগ হয়নে ?

(g) In which year was mobile telephone service started ?
 কোন চনৰ পৰা মোবাইল টেলিফোন সেৱা আৰম্ভ হয় ?

(h) From which Latin word has 'communication' been derived ?
 যোগাযোগ, ইংৰাজী প্রতিশব্দ 'communication' কোনটো লেটিন শব্দৰ পৰা আহিছে ?

(i) In which year in our country was the television as non-print media started functioning ?

আমাৰ দেশত কোন চনত অনা-ছপা মাধ্যম হিচাপে দূৰদৰ্শনৰ প্ৰচলন আৰম্ভ হয় ?

(j) Mention any one name of print media.
 যিকোনো এটা ছপা মাধ্যমৰ নাম উল্লেখ কৰা।

(k) In which year was the Directorate of Correspondence Education established ?
 কোন চনত যোগাযোগ পাঠ্যক্ৰমৰ সঞ্চালকালয় স্থাপন কৰা হয় ?

(l) Write one objective of correspondence education.
 যোগাযোগ পাঠ্যক্ৰমৰ এটা উদ্দেশ্য লিখা।

(m) Write the full form of IGNOU.
 IGNOU-ৰ সম্পূৰ্ণ কৰ্পটো লিখা।

(n) In which year was the first open university established in England ?
 কোন চনত ইংলেণ্ডত প্ৰথম মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয় স্থাপন হৈছিল ?

(o) Write any one characteristic of distance education mentioned in NEP, 1986.
 ১৯৮৬ চনৰ নতুন শিক্ষানীতিত উল্লিখিত দূৰত্ব শিক্ষা ব্যৱস্থাৰ যিকোনো এটা বৈশিষ্ট্য লিখা।

(p) Economy of _____ is one of the characteristics of distance education.
(Fill in the blank)

মিতব্যয়িতা দূরত্ব শিক্ষার এটা বৈশিষ্ট্য।
(খালী ঠাই পূর কৰা)

(q) Distance education is a _____ education system of formal education.
(Fill in the blank)

দূরত্ব শিক্ষা ব্যবস্থা আনুষ্ঠানিক শিক্ষার এক _____ শিক্ষা ব্যবস্থা।
(খালী ঠাই পূর কৰা)

(r) In 1975, distance education was named as 'telematic teaching' by Moore.
(Write True or False)

১৯৭৫ চনত মুরেই দূরত্ব শিক্ষাক 'টেলিমেটিক টিচিং' হিচাপে নামকরণ কৰিছিল। (শুন্দ নে অঙ্কন লিখা)

2. Write in brief: (any five) $2 \times 5 = 10$

চমুকে লিখা : (যিকোনো পাঁচটা)

(a) Mention any two other services of students support services.
শিক্ষার্থী সমর্থিত সেৱাৰ যিকোনো দুটা অন্যান্য সেৱাৰ উল্লেখ কৰা।

(b) What is meant by teleconferencing?
দূৰ-সম্প্রিলন বুলি কি বুজা যায়?

(c) What is contractual service?
ঠিকা-ভিত্তিক সেৱা কি?

(d) What is non-academic staffing?
অনা-শিক্ষিক কৰ্মচাৰী কি?

(e) Write two reasons of application of ICT in distance education.
দূৰত্ব শিক্ষাত তথ্য আৰু যোগাযোগ ব্যবস্থা ব্যবহাৰৰ দুটা কাৰণ লিখা।

(f) What is distance guidance aid?
দূৰত্ব পৰামৰ্শৰ আহিলা কি?

(g) Write two differences between open education and distance education.
মুক্ত শিক্ষা আৰু দূৰত্ব শিক্ষার মাজৰ দুটা পাৰ্থক্য লিখা।

(h) What is correspondence education?
যোগাযোগ শিক্ষা কি?

(i) Write any two merits of distance education.
দূৰত্ব শিক্ষার যিকোনো দুটা সুবিধা লিখা।

(j) Define distance education.
দূৰত্ব শিক্ষার সংজ্ঞা দিয়া।

3. Answer **any four** of the following questions :

$$5 \times 4 = 20$$

তলত দিয়া প্রশ্নোৰ যিকোনো চাৰিটাৰ উত্তৰ লিখা :

(a) Write about personal contact programme.

ব্যক্তিগত যোগাযোগ আঁচনিৰ বিষয়ে লিখা।

(b) What is the role of distance education in rural development ?

গ্রাম্য বিকাশত দূৰত্ব শিক্ষাৰ ভূমিকা কি?

(c) What is the role of library in students support services ?

শিক্ষার্থী সমৰ্থিত সেৱাত পুঁথিভৰালৰ ভূমিকা কি?

(d) Write about the application of ICT in distance education.

দূৰত্ব শিক্ষাত তথ্য, যোগাযোগ প্রযুক্তিৰ আৰু প্রয়োগৰ বিষয়ে লিখা।

(e) Write briefly about computer as instructional material in distance education.

দূৰত্ব শিক্ষাৰ নিৰ্দেশনাত্মক আহিলা হিচাপে কম্পিউটাৰৰ বিষয়ে চমুকে লিখা।

(f) Write **five** demerits of distance education.

দূৰত্ব শিক্ষাৰ পাঁচটা অসুবিধা লিখা।

(g) Write briefly about IGNOU.

IGNOU-ৰ বিষয়ে চমুকে লিখা।

(h) Write **five** characteristics of distance education.

দূৰত্ব শিক্ষাৰ পাঁচটা বৈশিষ্ট্য লিখা।

4. Answer **any four** of the following questions :

$$10 \times 4 = 40$$

তলত দিয়া প্রশ্নোৰ যিকোনো চাৰিটাৰ উত্তৰ লিখা :

(a) Discuss the role of distance education in promotion of women education.

নারী শিক্ষা উন্নীতকৰণত দূৰত্ব শিক্ষাৰ ভূমিকা আলোচনা কৰা।

(b) Explain the role of distance education for poor and underprivileged people.

দুখীয়া আৰু পিছ পৰা ব্যক্তিৰ ক্ষেত্ৰত দূৰত্ব শিক্ষাৰ ভূমিকা সম্পর্কে ব্যাখ্যা কৰা।

(c) Describe the role of IGNOU in teacher training programme.

শিক্ষক প্ৰশিক্ষণ কাৰ্যসূচীত IGNOU-ৰ ভূমিকা বৰ্ণনা কৰা।

(d) What is the role of distance education in teacher training programme ?

শিক্ষক প্ৰশিক্ষণ কাৰ্যসূচীত দূৰত্ব শিক্ষাৰ ভূমিকা কি?

(e) Discuss the functions of study centres.
অধ্যয়ন কেন্দ্রোৰ কাৰ্যাবলী আলোচনা কৰা।

(f) Discuss the general structure of distance learning programme.
দূৰত্ব শিক্ষণ আঁচনিৰ সাধাৰণ গাঁঠনিৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

(g) Discuss the role of information and communication technology in distance education.
দূৰত্ব শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত যোগাযোগ আৰু প্ৰযুক্তি বিদ্যাৰ ভূমিকা আলোচনা কৰা।

(h) Explain the role of radio and television in distance education.
দূৰত্ব শিক্ষা ব্যৱস্থাত ৰেডিও' আৰু টেলিভিশন (দূৰদৰ্শন)ৰ ভূমিকা ব্যাখ্যা কৰা।

(i) Trace the development of distance education in Assam.
অসমত দূৰত্ব শিক্ষাৰ বিকাশৰ ক্রমবেৰ্খ দাঙি ধৰা।

(j) Discuss the importance of distance education in our country.
আমাৰ দেশত দূৰত্ব শিক্ষাৰ গুৰুত্ব আলোচনা কৰা।

2025

EDUCATION

(Minor)

Paper : EDU0500604

(Emerging Issues in Education)

(Set-A)

Full Marks : 60

Time : 2½ hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions.

1. Answer the following questions :

$1 \times 8 = 8$

তলব প্রশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) What is social inequality?

সামাজিক বৈষম্যতা কি ?

(b) What is the meaning of 'Horizon'?

‘হরিজন’ৰ অর্থ কি ?

(2)

(c) Write the full form of LPG.

LPG ৰ সম্পূর্ণ কাপটো লিখা ।

(d) Who is the author of the book, *Wealth of Nations*?

Wealth of Nations নামৰ গ্রন্থনৰ বচক কোন ?

(e) What is meant by unrest?

উচ্ছ্বলতা মানে কি ?

(f) From which language is the word 'anxiety' originated?

'Anxiety' শব্দটো কোনটো ভাষাৰ পৰা উৎপন্নি হৈছে ?

(g) Write one cause of global warming.

গোলকীয় উষ্ণতা বৃদ্ধিৰ এটা কাৰণ লিখা ।

(h) Give a definition of multicultural education.

বহুসাংস্কৃতিক শিক্ষাৰ এটা সংজ্ঞা দিয়া ।

26A/69

(Continued)

(3)

2. Write short answer of the following questions

(any six) :

$2 \times 6 = 12$

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ চমুকে উত্তৰ লিখা (যি কোনো ছয়টা) :

(a) Mention two problems of education of slum dwellers.

বন্তিবাসীবোৰৰ শিক্ষাৰ দুটা সমস্যা উল্লেখ কৰা ।

(b) Mention two strong points of privatization of education.

শিক্ষা ব্যক্তিগতকৰণৰ দুটা সবল দিশ উল্লেখ কৰা ।

(c) Write two causes of globalization.

বিশ্বায়নৰ দুটা কাৰণ লিখা ।

(d) What is meant by campus disturbance?

বিদ্যায়তনিক চৌহদ উচ্ছ্বলতা মানে কি ?

(e) Mention two symptoms of examination anxiety.

পৰীক্ষা উপৰিগতাৰ দুটা লক্ষণ উল্লেখ কৰা ।

(Turn Over)

26A/69

(4)

(f) What is disguised unemployment?
Give one example.

ছদ্মবেশী নিবন্ধনা কি ? এটা উদাহরণ দিয়া ।

(g) Write two consequences of population explosion.

জনসংখ্যা বিস্ফোরণের দুটা পরিণাম লিখা ।

(h) What do you mean by sustainable development?

বহনক্ষম উন্নয়ন মানে তুমি কি বুজা ?

(i) Write any two objectives of alternative education.

বিকল্প শিক্ষার যি কোনো দুটা উদ্দেশ্য লিখা ।

(j) Write any two characteristics of multicultural education.

বহসাংস্কৃতিক শিক্ষার যি কোনো দুটা বৈশিষ্ট্য লিখা ।

3. Write short notes on (any four) : $5 \times 4 = 20$

চ্যুটোকা শিখা (যি কোনো চারিটা) :

(a) Education of child labour
শিশু শ্রমিকব শিক্ষা

26A/69

(5)

(b) Capital cost of education

শিক্ষার মূলধনী ব্যয়

(c) Public-private partnership in education

শিক্ষাত বাজহরা-ব্যক্তিগত অংশীদারিত্ব

(d) Youth unrest and role of parents

যুব উচ্ছ্বেলতা আৰু অভিভাৱকৰ ভূমিকা

(e) Environmental pollution and human life

পৰিবেশ প্ৰদূষণ আৰু মানৱ জীৱন

(f) Relation between illiteracy and population explosion

নিৰক্ষৰতা আৰু জনসংখ্যা বৃদ্ধিৰ মাজত সম্বন্ধ

(g) SWAYAM

স্বয়ম

(h) Open University

মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়

(Continued)

26A/69

(Turn Over)

(6)

4. Answer the following questions (any two) :

$$10 \times 2 = 20$$

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া (যি কোনো দুটা) :

(a) Discuss the measures adopted by the Indian Constitution to remove social inequality in education.

শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত সামাজিক বৈষম্য বোধৰ বাবে
ভাৰতীয় সবিধানত কি ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰা হৈছে,
আলোচনা কৰা ।

(b) Do you consider education as investment? Explain.

শিক্ষাক তুমি বিনিয়োগ বুলি ভাৰানে ? ব্যাখ্যা কৰা ।

(c) What necessary steps should be taken by the government for solving the problem of educated unemployment in Indian context? Give your opinion.

ভাৰতীয় প্ৰেক্ষাপটত শিক্ষিত নিবনুৱাৰ সমস্যাটো
সমাধান কৰাৰ দিশত চৰকাৰে কেনেধৰণৰ পদক্ষেপ
লোৱা উচিত ? তোমাৰ মতামত আগবঢ়োৱা ।

3.

(d) Describe the effect of ozone depletion and also the means of controlling ozone depletion.

অ'যন হ্ৰাসৰ পৰিগামসমূহ তথা ইয়াক প্ৰতিৰোধ কৰাৰ
উপায়সমূহ কি কি, বৰ্ণনা কৰা ।

26A/1

26A/69

(7)

(e) Discuss about various issues and challenges of multicultural education.

বহুসাংস্কৃতিক শিক্ষাৰ লগত জড়িত বিভিন্ন বিষয় আৰু
প্ৰত্যাহানবোৰ আলোচনা কৰা ।

★ ★ ★

(Continued) 26A-12*/69

1 (Sem-5/FYUGP) EDU 46 MN/(A)

1 (Sem-5/FYUGP) EDU 45 MN/(A)

2 0 2 5

EDUCATION

(Minor)

Paper : EDU0500504

(Educational Technology)

(Set-A)

Full Marks : 60

Time : 2½ hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions.

1. Answer the following as directed : $1 \times 8 = 8$

তলত দিয়াবোৰৰ নিৰ্দেশ অনুসৰি উত্তৰ দিয়া :

(a) From which two Greek words is the word 'technology' derived?

কোন দুটা গ্রীক শব্দৰ পৰা 'technology' শব্দটো আহিছে ?

(2)

(b) Who developed the concept of branching programming?

শাখাযুক্ত কার্যক্রমিক ধারণাটো কোনে উন্নোন কৰিছিল ?

(c) 'Communis' means ____.

(Fill in the blank)

'Communis' মানে ____।

(খলী ঠাই পূৰণ কৰা)

(d) "Teaching is a task of a teacher which is performed for the development of a child." Who said this statement?

"শিক্ষণ হৈছে শিক্ষকৰ এটা কাৰ্য যিটো শিশুৰ বিকাশৰ বাবে সম্পাদন কৰা হয়।" কথাষাৰ কোনে কৈছিল ?

(e) The role of students is active in lecture method.

(Write True or False)

বক্তৃতা পদ্ধতিত শিক্ষার্থীৰ ভূমিকা সক্রিয়।

(শুন্দ নে অশুন্দ লিখা)

(f) Mention one demerit of laissez-faire teaching behaviour.

অহন্তকেপকাৰী শিক্ষণ আচৰণৰ এটা অসুবিধা উল্লেখ কৰা।

(3)

(g) What is Herbert's five formula steps?
হৰ্বেটৰ পঞ্চসূত্ৰ স্বৰ কি ?

(h) Give one definition of microteaching.
অনুশিক্ষণৰ এটা সংজ্ঞা দিয়া।

2. Answer the following questions in brief
2×6=12
(any six) :
তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ চৰুকে উত্তৰ দিয়া (যি কোনো হৱটা) :

(a) What is meant by educational technology?
শিক্ষিক প্ৰযুক্তিবিজ্ঞান বুলিলে কি বুজা ?

(b) Mention two characteristics of programmed instruction.
আঁচনিকৃত নিৰ্দেশনাৰ দুটা বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰা।

(c) What are the types of verbal communication?
ভাষিক যোগাযোগৰ ভাগকেইটা কি কি ?

(d) Write two advantages of projected aids.
প্ৰক্ষেপণমূলক সঁজুলিৰ দুটা সুবিধা লিখা।

(Turn Over)

(4)

(e) What is meant by teaching device?
শিক্ষণ উপায় বুলিলে কি বুজা ?

(f) Mention two strengths of lecture method.
বক্তৃতা পদ্ধতির দুটা সবল দিশ উল্লেখ করা।

(g) Write two characteristics of democratic teaching behaviour.
গণতান্ত্রিক শিক্ষণ আচরণ দুটা বৈশিষ্ট্য লিখা।

(h) Define reflective level of teaching.
চিন্তাসূচক শিক্ষণ পর্যায় সংজ্ঞা দিয়া।

(i) Write two objectives of skill lesson.
দক্ষতামূলক পাঠের দুটা উদ্দেশ্য লিখা।

(j) What are the steps of microteaching?
অনুশিক্ষণ প্রক্রিয়াটা কি কি ?

3. Answer any four from the following
questions :
তলত দিয়া প্রশ্নসমূহ যি কোনো চারিটা উত্তৰ দিয়া :
 $5 \times 4 = 20$

(a) Explain the nature of educational technology.
শিক্ষিক প্রযুক্তিবিজ্ঞান প্রকৃতি ব্যাখ্যা করা।

26A/68

(Continued)

(5)

(b) Discuss about the marks of effective classroom communication.
সার্থক প্রেরণিকক্ষ যোগাযোগ দিশসমূহ বিষয়ে আলোচনা করা।

(c) Write the merits and demerits of narration technique.
বর্ণনা কৌশল গুণ আৰু দোষসমূহ লিখা।

(d) "The teaching-learning process is a human affair between unique teacher and unique learner." Explain with appropriate examples.
"শিক্ষণ-শিক্ষন প্রক্রিয়া হৈছে অনিদিত্ত শিক্ষক আৰু অনিদিত্ত শিক্ষার্থীৰ মাজত এক মানবীয় কাৰ্য।" উপযুক্ত উদাহৰণেৰে ব্যাখ্যা করা।

(e) Describe the functions of stages of teaching.
শিক্ষণ প্রক্রিয়াৰ কাৰ্যাবলী বর্ণনা করা।

(f) Mention four characteristics of memory level of teaching.
শিক্ষণ স্মৃতি পর্যায় চারিটা বৈশিষ্ট্য উল্লেখ করা।

26A/68

(Turn Over)

(6)

(g) Discuss the criteria of a good lesson plan.

উত্তম পাঠ পরিকল্পনার লক্ষণসমূহ বিষয়ে আলোচনা করা।

(h) Write the aims and objectives of microteaching.

অনুশিক্ষণ লক্ষ্য আৰু উদ্দেশ্যসমূহ বিষয়ে লিখা।

4. Answer the following questions (any two) :

$$10 \times 2 = 20$$

তলত দিয়া প্রশ্নসমূহ উত্তৰ দিয়া (যি কোনো দুটা) :

(a) What is meant by instructional technology? Explain its subject matter and objectives.

$$2 + (4+4) = 10$$

নির্দেশনাত্মক প্রযুক্তিবিজ্ঞান বুলিলে কি বুজা? ইয়াৰ বিষয়বস্তু আৰু উদ্দেশ্যসমূহ বৰ্ণনা কৰা।

(b) Define programmed instruction. Write the principles of programmed instruction.

$$3 + 7 = 10$$

আঁচনিক্ত নির্দেশনাৰ সংজ্ঞা দিয়া। আঁচনিক্ত নির্দেশনাৰ নীতিবোৰ লিখা।

(c) Describe the uses of internet in education.

শিক্ষাত ইণ্টাৰনেটৰ ব্যৱহাৰ বৰ্ণনা কৰা।

(7)

(d) "Project is a problematic act carried to completion in its natural settings." Explain the statement.

"প্ৰজেক্ট হৈছে স্বাভাৱিক পৰিবেশত সম্পাদন কৰা সমস্যাপূৰ্ণ কাৰ্য।" কথাবাৰ ব্যাখ্যা কৰা।

(e) Make a comparative study on memory, understanding and reflective levels of teaching.

স্মৰণ, বোধগম্যতা আৰু চিন্তাসূচক শিক্ষণ পৰ্যায়ৰ তুলনামূলক অধ্যয়ন কৰা।

★ ★ ★

1 (Sem-5/FYUGP) EDU 45 MN/(A)

2025

EDUCATION

(Minor)

Paper : EDU0500504

(Educational Technology)

(Set-A)

Full Marks : 60

Time : 2½ hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions.

1. Answer the following as directed : $1 \times 8 = 8$

তলত দিয়াবোৰৰ নিৰ্দেশ অনুসৰি উত্তৰ দিয়া :

(a) From which two Greek words is the word 'technology' derived?

কোন দুটা গ্রীক শব্দৰ পৰা 'technology' শব্দটো আহিছে ?

(2)

(b) Who developed the concept of branching programming?

শাখাযুক্ত কার্যক্রমিক ধারণাটো কোনে উদ্ভাবন কৰিছিল ?

(c) 'Communis' means ____.

(Fill in the blank)

'Communis' মানে ____।

(খালী ঠাই পূরণ কৰা)

(d) "Teaching is a task of a teacher which is performed for the development of a child." Who said this statement?

"শিক্ষণ হৈছে শিক্ষকৰ এটা কাৰ্য যিটো শিশুৰ বিকাশৰ বাবে সম্পাদন কৰা হয়।" কথাশাৰ কোনে কৈছিল ?

(e) The role of students is active in lecture method.

(Write True or False)

বক্তৃতা পদ্ধতিত শিক্ষার্থীৰ ভূমিকা সক্রিয় ।

(শুন্দ নে অশুন্দ লিখা)

(f) Mention one demerit of laissez-faire teaching behaviour.

অহস্তক্ষেপকাৰী শিক্ষণ আচৰণৰ এটা অসুবিধা উল্লেখ কৰা ।

(3)

(g) What is Herbert's five formula steps?
হাৰ্বেটৰ পঞ্চসূত্ৰ কৰ কি ?

(h) Give one definition of microteaching.
অনুশিক্ষণৰ এটা সংজ্ঞা দিয়া ।

2. Answer the following questions in brief
(any six) :

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ চমুকে উত্তৰ দিয়া (যি কোনো ছয়টা) :

(a) What is meant by educational technology?
শৈক্ষিক প্ৰযুক্তিবিজ্ঞান বুলিলে কি বুজা ?

(b) Mention two characteristics of programmed instruction.
আঁচনিকৃত নিৰ্দেশনাৰ দুটা বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰা ।

(c) What are the types of verbal communication?
ভাষিক যোগাযোগৰ ভাগকেইটা কি কি ?

(d) Write two advantages of projected aids.
প্ৰক্ষেপণমূলক সঁজুলিৰ দুটা সুবিধা লিখা ।

(4)

(e) What is meant by teaching device?
শিক্ষণৰ উপায় বুলিলে কি বুজা ?

(f) Mention two strengths of lecture method.
বক্তৃতা পদ্ধতিৰ দুটা সবল দিশ উল্লেখ কৰা ।

(g) Write two characteristics of democratic teaching behaviour.
গণতান্ত্রিক শিক্ষণ আচৰণৰ দুটা বৈশিষ্ট্য লিখা ।

(h) Define reflective level of teaching.
চিন্তাসূচক শিক্ষণ পর্যায়ৰ সংজ্ঞা দিয়া ।

(i) Write two objectives of skill lesson.
দক্ষতামূলক পাঠৰ দুটা উদ্দেশ্য লিখা ।

(j) What are the steps of microteaching?
অনুশিক্ষণৰ স্তৰকেইটা কি কি ?

3. Answer any four from the following
questions : $5 \times 4 = 20$
তলত দিয়া প্রশ্নসমূহ যি কোনো চাৰিটাৰ উত্তৰ দিয়া :
(a) Explain the nature of educational technology.
শিক্ষিক প্রযুক্তিবিজ্ঞানৰ প্রকৃতি ব্যাখ্যা কৰা ।

26A/68

(Continued)

(5)

(b) Discuss about the marks of effective classroom communication.
সাৰ্থক শ্ৰেণীকৃত যোগাযোগৰ দিশসমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা ।

(c) Write the merits and demerits of narration technique.
বৰ্ণনা কৌশলৰ গুণ আৰু দোষসমূহ লিখা ।

(d) "The teaching-learning process is a human affair between unique teacher and unique learner." Explain with appropriate examples.
'শিক্ষণ-শিকন প্ৰক্ৰিয়া হৈছে অদিতীয় শিক্ষক আৰু অদিতীয় শিক্ষার্থীৰ মাজত এক মানবীয় কাৰ্য ।' উপযুক্ত উদাহৰণেৰে ব্যাখ্যা কৰা ।

(e) Describe the functions of stages of teaching.
শিক্ষণৰ স্তৰবোৰৰ কাৰ্যাবলী বৰ্ণনা কৰা ।

(f) Mention four characteristics of memory level of teaching.
শিক্ষণৰ স্মাৰণ পর্যায়ৰ চাৰিটা বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰা ।

(Turn Over)

26A/68

(6)

(g) Discuss the criteria of a good lesson plan.

উচ্চম পাঠ পরিকল্পনার লক্ষণসমূহ বিষয়ে আলোচনা করা।

(h) Write the aims and objectives of microteaching.

অনুশিক্ষণ লক্ষ্য আৰু উদ্দেশ্যসমূহ বিষয়ে লিখা।

4. Answer the following questions (any two) :

$$10 \times 2 = 20$$

তলত দিয়া প্রশ্নসমূহ উভৰ দিয়া (যি কোনো দুটা) :

(a) What is meant by instructional technology? Explain its subject matter and objectives. $2+(4+4)=10$

নির্দেশনাত্মক প্রযুক্তিবিজ্ঞান বুলিলে কি বুজা? ইয়াৰ বিষয়বস্তু আৰু উদ্দেশ্যসমূহ বৰ্ণনা কৰা।

(b) Define programmed instruction. Write the principles of programmed instruction. $3+7=10$

আঁচনিকৃত নির্দেশনাৰ সংজ্ঞা দিয়া। আঁচনিকৃত নির্দেশনাৰ নীতিবোৰ লিখা।

(c) Describe the uses of internet in education.

শিক্ষাত ইণ্টাৰনেটৰ ব্যৱহাৰ বৰ্ণনা কৰা।

(7)

(d) "Project is a problematic act carried to completion in its natural settings." Explain the statement.

"প্ৰজেক্ট হৈছে স্বাভাৱিক পৰিবেশত সম্পাদন কৰা সমস্যাপূৰ্ণ কাৰ্য।" কথাসাৰ ব্যাখ্যা কৰা।

(e) Make a comparative study on memory, understanding and reflective levels of teaching.

স্মৰণ, বোধগম্যতা আৰু চিন্তাসূচক শিক্ষণ পৰ্যায়ৰ তুলনামূলক অধ্যয়ন কৰা।

★ ★ ★